

ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΑ
ΟΜΟΚΕΝΤΡΟ
Α. Φλωρόπουλου
για μαθητές με απαιτήσεις

<http://www.floropoulos.gr> - email: info@floropoulos.gr

• ΚΕΝΤΡΟ ΑΘΗΝΑΣ: Βερανζέρου 6, Πλατεία Κάνιγγος, Τηλ.: 210-38.14.584, 38.02.012, Fax: 210-330.42.42
• ΑΓ. ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ: Λ. Βουλιαγμένης 244 (μετρό Δάφνης), Τηλ.: 210-9.76.76.76, 9.76.76.77

**ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΣΤΟ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΑ ΙΣΤΟΡΙΑΣ ΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΣΜΟΥ
(ΠΡΟΕΤΟΙΜΑΣΙΑ Γ' ΛΥΚΕΙΟΥ)
Β' ΛΥΚΕΙΟΥ**

Σάββατο 26 Οκτωβρίου 2024

ΟΜΑΔΑ ΠΡΩΤΗ

Θέμα Α1

σχολ. βιβλ. σελ. 15-16

«Η πρόοδος του εκτός των εθνικών συνόρων ελληνισμού ταλάνιζε το μικρό βασίλειο. Ενίσχυε την ιδέα ότι το υπάρχον κράτος δεν ήταν παρά μία ημιτελής κατασκευή, τα θεμέλια απλώς για κάτι μεγαλύτερο. Η “Μεγάλη Ιδέα” που εκπορεύθηκε απ’ αυτήν την αντίληψη, δημιουργούσε προσδοκίες για ολοκλήρωση του εθνικού οράματος, που προϋπέθετε σημαντική διεύρυνση των συνόρων. Η έντονη παρουσία της εθνικής αυτής ιδεολογίας είχε επιπτώσεις στον πολιτικό και οικονομικό χώρο, ιδιαίτερα σε εποχές που τα προβλήματα έμοιαζαν με ανοικτές πληγές, στην περίπτωση της Κρήτης ή, αργότερα, της Μακεδονίας. Οι ελληνικές κυβερνήσεις δεν είχαν στραμμένο το ενδιαφέρον τους, μέσα σ’ αυτές τις συνθήκες, αποκλειστικά στα εσωτερικά ζητήματα, στην οικονομική ανόρθωση και τη γεφύρωση του χάσματος με τη Δύση. Όλα αυτά συνυφαίνονταν με το εθνικό όραμα, μεγαλώνοντας το κόστος των προσπαθειών και καθιστώντας συχνά τις οικονομικές πρωτοβουλίες έρμαια των εθνικών κρίσεων.»

Θέμα Α2

1. Σωστό
2. Λάθος
3. Σωστό
4. Λάθος
5. Λάθος
6. Λάθος
7. Λάθος
8. Λάθος
9. Σωστό
10. Σωστό

Θέμα Β1

σχολ. βιβλ. σελ. 15

«Πολλές δεκαετίες, μετά την ανεξαρτησία της, η Ελλάδα εξακολουθούσε να μοιάζει περισσότερο με την Ανατολή παρά με τη Δύση, παρ’ όλο που η τελευταία υπήρξε το

ζητούμενο, το επιθυμητό, το σημείο αναφοράς όλα αυτά τα χρόνια. Απουσίαζαν τα ισχυρά κέντρα ανάπτυξης, οι “ατμομηχανές” της οικονομικής και τεχνικής προόδου. Πώς θα μπορούσαν άλλωστε να υπάρξουν, όταν απουσίαζαν όλα όσα ήταν αναγκαία και προαπαιτούμενα για τη δημιουργία τους; Η χώρα δεν διέθετε σημαντικές πρώτες ύλες, δεν είχε πλεονάζον ειδικευμένο ή έστω φθηνό εργατικό δυναμικό, η συσσώρευση κεφαλαίου, ιδιωτικού και δημόσιου, ήταν ισχνή και η εσωτερική αγορά περιορισμένη έως ασήμαντη.»

Θέμα Β2

σχολ. βιβλ. σελ. 11

«Η Ελλάδα δεν ήταν μόνο φτωχή, με απαρχαιωμένες παραγωγικές δομές. Ήταν επίσης μικρή στην έκταση και ολιγάνθρωπη. Η γραμμή Αμβρακικού-Παγασητικού αποτελούσε τα σύνορα του νέου ελληνικού κράτους. Από τα νησιά του Αιγαίου στην Ελλάδα ανήκαν μόνο οι Βόρειες Σποράδες και οι Κυκλάδες. Ο κορμός της χώρας ήταν η Ρούμελη και ο Μωριάς, όπως στα επαναστατικά χρόνια. Το 1864 προστέθηκαν τα Ιόνια νησιά και το 1881 η Θεσσαλία. Έτσι, τα βόρεια σύνορα άγγιξαν τον Όλυμπο και τη Μακεδονία.

Η πυκνότητα του πληθυσμού κυμαινόταν από 15 (1828) σε 43 (1911) κατοίκους στο τετραγωνικό χιλιόμετρο, όταν σε πολλές χώρες της Δυτικής Ευρώπης οι ίδιοι αριθμοί ήταν τριψήφιοι.»

ΟΜΑΔΑ ΔΕΥΤΕΡΗ

Θέμα Γ1

σχολ. βιβλ. σελ. 14-15

Οι πόλεις μεγάλωναν, χωρίς αυτό να σημαίνει ότι είχαν κάποια ομοιότητα, στο διάστημα που μας απασχολεί, με τα βιομηχανικά, εμπορικά, χρηματιστικά, αστικά κέντρα της Δύσης. Για τα ευρωπαϊκά μέτρα οι πόλεις της μικρής Ελλάδας έμοιαζαν περισσότερο με μεγάλα χωριά ή ήταν σχεδόν ανύπαρκτες, όπως αναφέρει το παράθεμα. Η μετακίνηση ανθρώπων από την ύπαιθρο στα αστικά κέντρα δεν στόχευε αποκλειστικά σε εγκατάσταση στον αστικό χώρο, όπου η αργή ανάπτυξη των παραγωγικών δραστηριοτήτων δεν έδινε στους νεοφερμένους πολλές ευκαιρίες. Γενικά, όπως σχολιάζει το παράθεμα οι αγρότες είναι εκείνοι που θα δημιουργήσουν τα αστικά κέντρα καταφεύγοντας σε αυτά μαζικά. Ειδικά το 1890 ο αστικός πληθυσμός της χώρας, που περιλαμβάνει 23 αστικά κέντρα, φτάνει τους 404.000 κατοίκους και γενικότερα το διάστημα 1889-1920 προστίθενται στον αστικό πληθυσμό 390.000 κάτοικοι.

Όμως, οι μεταναστεύσεις του αγροτικού πληθυσμού προς τα λιμάνια της Ανατολικής Μεσογείου και της Μαύρης Θάλασσας, προς το Δούναβη, τη Νότια Ρωσία, τη Μικρά Ασία και την Αίγυπτο ήταν συχνό φαινόμενο, όπως μας επιβεβαιώνει και το παράθεμα προσθέτοντας ότι στη Νότια Ρωσία το 1920 υπήρχαν 600.000 Έλληνες, ενώ επισημαίνει ότι υπήρξε μεταναστευτικό ρεύμα και προς τη Ρουμανία. Προς το τέλος του 19ου αιώνα και στις αρχές του 20ού, άνοιξαν οι δρόμοι προς την Αμερική. Η σταφιδική κρίση εκείνης της εποχής προκάλεσε μεγάλο ρεύμα μετανάστευσης πέρα από τον Ατλαντικό, οδηγώντας σε μετανάστευση 376.000 ανθρώπους.

Συμπερασματικά, ο Τσουκαλάς στο παράθεμα επισημαίνει ότι η εξωτερική μετανάστευση ήταν πολύ μεγαλύτερη σε σχέση με την εσωτερική, αν την συγκρίνουμε σε απόλυτους αριθμούς.

Θέμα Δ1

σχολ. βιβλ. σελ. 15

Πολλές δεκαετίες μετά την ανεξαρτησία της η Ελλάδα ανταγωνιζόταν τον εαυτό της. Έξω από τα σύνορά της υπήρχαν ισχυρά κέντρα ελληνισμού, πνευματικά, οικονομικά, παραγωγικά, τα οποία πολλές φορές κυριαρχούσαν στο χώρο τους αλλά και σε ευρύτερες περιοχές. Έλληνες, ελληνικά κεφάλαια και πλούτος υπήρχαν και αναπτύσσονταν από την Ουκρανία ως το Σουδάν, από το Δούναβη ως τον Καύκασο και από τη Σμύρνη ως την Κιλικία. Για τους Έλληνες των περιοχών αυτών το μικρό ελληνικό βασίλειο ήταν για πολλά χρόνια μια κακή ανάμνηση μάλλον, ένας φτωχός και ίσως ανεπρόκοπος συγγενής. Οι δικές τους επιτυχίες φάνταζαν ολότελα ξένες σε σύγκριση με τη στασιμότητα και την ένδεια της μικρής Ελλάδας. Χρειάστηκε να δυσκολέψουν γι' αυτούς οι οικονομικές και πολιτικές συνθήκες, προς το τέλος κυρίως του 19ου αιώνα, για να ανακαλύψουν τη σημασία που είχε η φτωχή τους πατρίδα, ως ασφαλές καταφύγιο και ως πεδίο ανάπτυξης οικονομικών δραστηριοτήτων.

Η ιστορική αφήγηση επιβεβαιώνεται και από το παράθεμα, καθώς αναφέρει ότι στην Οθωμανική αυτοκρατορία σε περιοχές όπως η Κωνσταντινούπολη, η Σμύρνη αλλά και στην Οδησό, στον Δούναβη και στην Αλεξάνδρεια υπήρχαν δραστήριες οικονομικά ελληνικές κοινότητες, οι οποίες έρχονταν σε αντίθεση με το φτωχό και αραιοκατοικημένο ελληνικό κράτος. Η δραστηριότητά τους εξαπλωνόταν σε πολλές περιοχές και είχαν άμεση σχέση με την γενικότερη πρόοδο των ευρωπαϊκών κεφαλαίων στην περιοχή της Ανατολής. Παράλληλα, έδιναν τη δυνατότητα στους φτωχούς κατοίκους του ελληνικού κράτους να αναζητήσουν καλύτερη τύχη και ευκαιρίες οικονομικής ανάπτυξης, καθώς υπήρχε σταθερό μεταναστευτικό ρεύμα από την Ελλάδα προς αυτές τις περιοχές. Με αυτόν τον τρόπο όμως η χώρα έχανε σημαντικό μέρος του δυναμικού της και τη δυνατότητα να αναπτυχθεί οικονομικά. Αυτός ο ανταγωνισμός των ελληνικών παροικιών με την κυρίως χώρα ήταν καταλυτικός στην καθυστέρηση της οικονομικής και ευρύτερης ανάπτυξης της χώρας.